

Dante
Alighieri

Božská komedie

Božská komedie

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Otto František Babler c/o Dilia 1952
Cover © Daniel Pocar, 2025
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-6935-3 (pdf)

Dante
Alighieri

Božská komedie

přeložil Otto František Babler

$\frac{1}{4}$
00

Peklo

ZPĚV PRVNÍ

Kde v půli život náš je se svou poutí, procházet musel jsem tak temným lesem, že pravý směr jsem nemoh uhodnouti.	3
Ach, těžko líčit ona místa, kde jsem probloudil hvozď ten divý, pustý, tmavý, že na to dosud vzpomínám jen s děsem.	6
Snad ani smrt tak hořce neotráví. Však dospěl jsem tam k všeho dobra středu, a vylíčím vše proto bez obavy.	9
Jak jsem tam vešel, říci nedovedu, neboť mi sen v těch místech oči sklížil, až zmizela mi pravá cesta vpředu.	12
K úpatí pahorku tak jsem se blížil, jenž údolí to náhle uzavírá, v němž do srdce děs onen se mi vplížil.	15
I vzhled jsem výš, kde téměř obestírá už záře oběžnice, jejíž síla ostatní vede drahou všehomíra.	18
Tím bázeň moje trochu polevila, která mi v srdci zůstávala vryta v té noci, jež tak úzkostná mi byla.	21
A jako člověk, jenž se břehu chytá, však ač je spasen z mořské bouře vzteku, zpět hledí s hrůzou, jak se příboj zmítá,	24
tak ohlížel se duch můj na útěku tam do průsmyku v nebezpečí mnohá, jímž neprošel živ nikdo za všech věků.	27
Jen krátký oddech tělu popřát moha, dál vzhůru pustil jsem se pustým srázem tak, že vždy níže byla pevná noha.	30
Hle, pardála vtom uviděl jsem rázem kropenatého, který u pat stráně hbitý a mrštný příkrčen byl na zem.	33

Mne z očí nespouštěl, ba odhodlaně mi zabráňoval vkročit na tu stezku, že vracel jsem se kolikrát už maně.	36
To bylo časně zrána za rozbřesku, a slunce vyšlo s těmi souhvězdími, jež byla s ním už v den, kdy jejich lesku	39
Bůh dráhu stanovil a pohnul jimi, čímž naděje mi nová rodila se, že ujdu šelmě s boky žíhanými	42
v té jitřní chvíli a v tom jarním čase. Však sevřela mne přece hrůza prudká ze lva, jenž náhle se mi zjevil zase.	45
Jak pospíchal by, ať se se mnou utká, nes hlavu vzhůru, zuřil hladovostí, až vzduch se třás, jak když ho bázeň nutká.	48
Pak vlčici zas, kůži jen a kosti, vyhublou spatřil jsem, ač žravá byla: ta ublížila mnohým už svou zlostí.	51
Údy mi ztuhly, jak mě vyděsila, až pozbýval jsem při pohledu na ni víry, že stačí k výstupu mi síla.	54
A jako ten, jenž lakotí a shání, když přijde doba ztrát a prodělává, se dává do nářku a bědování,	57
tak já, když hnala mne ta šelma dravá, jsem ustupovat strachy před ní musil až na místa, kde slunce umlkává.	60
Když jsem svým pádem hrůzy mnoho zkusil, jsem uzřel muže jako v světě jiném, jenž snad si dlouhé mlčení už hnusil.	63
Uzřev ho na místě tom nehostinném, já zvolal: „Ochraňuj mě před vší zlobou, ať člověkem jsi, nebo pouhým stínem!“	66
Řek on: „Já byl jsem člověkem svou dobou, mí rodiče se Lombardány zvali, Mantova byla domovem jich obou.	69

Za Julia mi pozdě život dali a žít mi bylo v Římě za Augusta, kdy lživé bůžky lidé uctívali.	72
Já byl jsem básník. Zpívala má ústa o Anchisovci, který prchl z vlasti, když z hrdé Tróje zbyla troska pustá.	75
Však ty, proč ty se vracíš do těch strastí? Proč nejdeš na vrch skvostný, na ta místa, jež počátkem i zdrojem jsou všech slastí?“	78
„Tys tedy Vergil, studnice ta čistá, z níž mluva sladká proudem řinula se?“ já odpověděl zmaten dozajista.	81
„Básníků ostatních ty cti a jase, kéž láska veliká a stálá snaha, s níž čtu tvou knihu, pomůže mi k spáse!	84
Mně mistrem jsi, mně původem jsi blaha, jen z tebe čerpal jsem svou lačnou duší sloh krásný, jímž se sláva moje rozmáhá.	87
Hle, prchám před šelmou, v níž duch zlo tuší. Jí zbav mne, moudrý, neboť ta je vinna, že strachem tep mi ve všech žilách buší!“	90
„Tvá cesta teď být musí zcela jiná,“ mně odpověděl, slzeti mě vida, „když opustit chceš místa nehostinná,	93
neb šelma ta, z níž pochází tvá bída, nikomu cestou nedá projít tady a s odhodláním vražedným ji hlídá.	96
Zlou povahu má, divoké má spády; ji ukojit se nikdy nepodaří, a nažravši se, znova zuří hlady.	99
Je mnoho zvířat, s kterými se páří, a bude, dokud Chrt se neobjeví, který ji usmrtí a zlobu zmaří!	102
Ten o statcích a o penězích neví, a v něm se láska, ctnost a moudrost mísí: ten mezi dvěma Feltry se nám zjeví.	105

On poníženou Itálii vzkřísí, pro kterou na smrt šla Camilla panna i Nissus, Purial a Turnus kdysi.	108
Od něho bude všemi městy štvána, až do pekla ji svrhne, do pelechu, kde záštím kdys jí otevřena brána.	111
I myslím, že ti bude ku prospěchu, půjdeš-li teď co za svým vůdcem za mnou, já povedu tě místy věčných vzdechů.	114
Zvíš zoufalců tam bědu přenáramnou a užříš duchy dávných pokolení smrt druhou vzývat na tu prvou klamnou.	117
Pak spatříš ty, co v ohni spokojeni, nebo naděje a víra se v nich vzmáhá, že jednou přece dojdou vykoupení.	120
Však chceš-li znát i sídla všeho blaha, pak svěř se duši hodnější, než má je: s tou jdi, až jinam povede má dráha,	123
neb onen Císař, jenž je vládcem ráje, že neposlech jsem dříve jeho řádu, nechce, bych koho uved v jeho kraje.	126
On tam je králem, ač má všude vládu, tam jeho město, jeho trůn tam stojí: Ó blažen, koho zvolí ve svou radu!“	129
A já mu dím: „Slyš, pěvče, prosbu moji při Bohu, ježž jsi neznal, neoslovil: Abych zde ušel horšímu snad boji,	132
zaved mě v místa, kam jsi právě pravil, bych bránu Petra zhléd i ty, jimž ve tmě ni jiskru naděje Pán nezůstavil!“	135
Tu vykročil. Já za ním šel, kam ved mě.	

ZPĚV DRUHÝ

Den pomíjel, vzduch, jenž se temným stával, dal odpočívát tvorům této země z únavy jejich: já jen vytrvával	3
v svém odhodlání, neb jsem tušil temně, jak těžkou zkouškou soucitu jsou boje takové cesty, na jakou duch zve mě.	6
O génie, s Múzami při mně stoje, až bude duch psát, co zřel podivného, zde projeví se vzácné ctnosti tvoje!	9
Já pravil: „Pěvče, v němž mám vůdce svého, mé srdce viz, je-li dost silné, smělé k vznešené pouti podle přání tvého.	12
Tys řek, že otec Silviův už v těle smrtném vkročil do nesmrtnosti a pobyl tam v své smyslovosti celé.	15
Protivník zloby však a nepravosti ho přijal zajisté jen vzhledem k cíli a k tomu též, jak uznáme, že dosti	18
příznivy znaky pro ten úkol byly: Za otce Říma i vši jeho říše v nejvyšším nebi zvolen byl v té chvíli.	21
Neb z města toho (či jak zvat to spíše) měl se stát chrám, v němž pro zdar světa stálý svatého Petra dědic vlád by z výše.	24
On touto chůzí, již tvá píseň chválí, pochopil vše, čím nabyt v cti a kráse sám vítězství, plášť papežský pak chvály.	27
Nádoba vyvolení šla tam zase, by vrátila se plna víry domů, jež východiskem bývá cesty k spáse.	30
Však proč bych já tam šel? Kdo svolil k tomu? Aeneas nejsem, nejsem Pavel ani – když sobě ne, což hoden zdám se komu?	33

Nebylo by to bludné počínání, kdybych se přece na tu cestu vydal? Tys moudrý, rad' a zkrát mé přemítání.“	36
A jako ten, kdo nápady by střídal a každým novým hledal novou dráhu, až neví nakonec, kam by se přidal,	39
tak též jsem váhal na zšeřelém svahu, až pevnost počáteční rozhodnosti mi kolísání podrylo i snahu.	42
„Tvým slovům správně rozumím-li dosti,“ stín odpověděl šlechetného reka, „je raněna tvá duše zbabělostí,	45
jež mnohokrát padne na člověka a zbaví ho vší rozvahy a kázně, že je jak zvíře, které přelud leká.	48
Však povím, abych oprostil tě bázně, jaký že smysl měla moje dráha, proč přišel jsem a všiml si tvé strážně.	51
Já prodléval, kde není muk ni blaha, když paní zvala mě tak ctná a milá, že prosil jsem, ať rozkazy mi dává.	54
Jas hvězdy záře jejích očí byla, a ona, tichá, sladká, odevzdaná, andělským hlasem ke mně promluvila:	57
„Ó duše vznešeného Mantovana, o níž jde zemí dosud plno zvěstí i půjde dál, co světu lhůta dána,	60
hle, přítel můj tam, ne však přítel štěstí, na drsném srázu upad v nebezpečí, až obrací se hrůzou na zlé scestí.	63
Mám strach, by nekles v bídu ještě větší, že s pomocí jsem příliš otálela, když o něm v nebi slyšela jsem řeči.	66
jdi slovem krásným, které divy dělá, i vším, čím přispět můžeš k zdaru díla, mu na pomoc, bych zase pokoj měla.	69

Mne, Beatrici, vedla lásky síla sem z míst, kam duch můj hned se znova vrátí, a láska nutí mne, bych promluvila.	72
Až před svým Pánem zase budu státi, s pochvalou často připomenu tebe! Zmlkla a já se počal vyptávati:	75
,Ó paní, jež svou ctností sama v sebe shrnułas vše, čím lidstvo překonává veškeren obsah menších kruhů nebe,	78
tvé přání hned mi rozkazem se stává a splnění už opožděním zdá se. Však vyjev mi, co je tvá vůle pravá,	81
a pověz důvod, proč jsi spustila se k tomuto středu z oné jasné výše, z míst prostorných, kam nazpět toužíš zase?	84
,Když naléhavě ptáš se, byť jen tiše, povím ti stručně, odpověď mi dala, ,proč nebojím se vkročit v tyto říše:	87
Je třeba, bych se jen těch skutků bála, jimiž zlo druhým způsobovat mohu, však jiných nikdy jsem se nelekala.	90
Tak umístěna jsem – dík za to Bohu – že nedolehnu ke mně vaše žaly a tento plamen nepálí mou nohu.	93
Je v nebi vzácná paní, která z dále nesnáze toho, jež máš chránit, zřela. Ta zmírnila soud tvrdě okázalý	96
a Lucii hned o něm pověděla: »V žalu je věrný tvůj – jen pohled dolů! Prosím tě, abys v ochraně ho měla!«	99
A Lucie, jež nepřítel je bolu, hned na místo si za mnou pospíšila, kde s Rachel dávnou seděly jsme spolu,	102
řkouc: »Beatrice, chválo Bohu milá, toho, jenž tak tě miloval, že davy pro tebe zanechal, jsi opustila?	105

Což neslyšíš tu nářek jeho lkavý a nevidíš, že ve vírech, jichž síly i moře předčí, na smrt v boj se staví?«	108
Na světě nikdo není snad tak čilý, když ztrát se střeží, hledaje zisk vyšší, jak já, když to mi řekl hlas ten milý:	111
Z blažených křesel spěchám v tuto říši, svěřujíc všechno tvého slova kráse, jež tebe ctí i všechny, kdo tě slyší!	114
Když slova ta mi řekla s bázní v hlase, slzící oči odvrátila paní, čímž příchod můj sem urychlila zase.	117
I přicházím, jak bylo její přání, a zaplašil jsem šelmu plnou zrady, jež bránila ti v přímé cestě strání.	120
Co nyní? Proč jen zastavil ses tady? Což srdce lekat se ti neustane? Proč s odvahou se nechopíš mé rady?	123
Vždyť o tebe tři ženy požehnané v nebeských dvorech starost velkou mají, a moje sliby také nejsou plané!“	126
Jako se květy mrazem nočním v máji do sebe choulí, když však slunce září, hned na stoncích se svěže rozvírají,	129
tak se i nitru mému náhle daří: Srdcem se rozproudila nová síla, že promluvil jsem s odhodláním v tváři:	132
„O ty, jež jsi mi přízeň projevila, ty laskavý, jenž přišel jsi tak záhy vyplnit úkol, jímž tě pověřila!	135
Mně do srdce jsi vložil tolik snahy a touhy po cestě a jejím boji, že je mi první úmysl zas drahý.	138
Nuž pojď, nás oba stejná vůle pojí – mně vůdcem buď, ty pane můj a mistře!“ Tak řek jsem. Vykročil, a na pouť svoji	141
já temnou cestou s ním se vydal bystře.	

ZPĚV TŘETÍ

<i>Mnou přichází se k městu vyhoštěnců, mnou přichází se, kde bol nepřestává, mnou přichází se k říši zatracenců.</i>	3
<i>Mne stvořil pán, jenž původcem je práva, mne zbudovala s boží všemocností nejvyšší moudrost, první láska pravá.</i>	6
<i>Dříve než já, jež trvám od věčnosti, nic nebylo, co taktéž věčným není. Kdo vchází mnou, nechť naděje se zhostí!</i>	9
<i>Když v tmavé barvě nápis toho znění jsem přečetl si brány na průčelí, dím: „Smělost má se, mistře, v úděs mění.“</i>	12
<i>Tu pravil, poznáv strach můj rozechvělý: „Nech pochyb o tom, jak se tady smýšlí, umrtví bázeň svoji a buď smělý!</i>	15
<i>Jsme na místě, o němž jsem řek ti, víš-li, že ukážu ti zavrženců muku, o dobro rozumu co tady přišli.“</i>	18
<i>A pak svou rukou stisknuv moji ruku, s veselím na tváři mně pro potěchu, do jícnu veď mě tajemství a hluku.</i>	21
<i>Tam bylo pláče, výkřiků a vzdechů, jež nesly se do bezhvězdného vzduchu, až v slzách sotva popadal jsem dechu.</i>	24
<i>Jazyky různé, řeči hrozné sluchu, bolestné skřeky, zuření a řvaní, výskot a šepot, tleskot plný vzruchu</i>	27
<i>hřmot působily, který bez ustání vzduchem, jenž bez barvy a času krouží jak písku smršť, již vichr žene plání.</i>	30
<i>Mne také schvátil děs, jenž se tam plouží, a řek jsem: „Mistře, jaké jsou to davy? Jaký to lid se trýzní svou tu souží?“</i>	33

Tu pravil on: „Tak žalostně tu tráví trest věčný bědné duše smutných tvorů, kteří si žili bez hany a slávy.	36
Jsou přidružení k zbabělému sboru těch andělů, co jenom sebe ctili, ne věrni Bohu, aniž plni vzdoru.	39
Nebe je svrhlo, by je nehyzdili, však nevzalo je peklo za své učně, aby se lotři jimi nepyšnili.“	42
A já: „Co mistře, tíží je, že hlučně takto tu kvílí jen a nařikají?“ On odpověděl: „Povím ti to stručně.	45
To tím, že smrti marně vyčkávají, však život jejich slepý je, že stále v závisti osud jiných tvorů mají.	48
Jim spravedlnost s láskou není k chvále, na světě nikdo s úctou se k nim nezná. Dost o nich! Pohleď tam a pojďme dále!“	51
I spatřil jsem, jak vlajka jakás hvězdná tak rychle kroužíc kupředu se hnala, bez odpočinku štvána v prostor bez dna,	54
a za ní vřava taková se brala, že bych byl nevěřil, že lidských synů smrt na světě tak velký počet sklála.	57
Některé znal jsem v zástupu těch stínů, však jednoho jsem zvláště rozeznával: Ten ze slabošství zřek se slavných činů.	60
Tu poznal jsem, že vřava ta je nával, těch tvorů nával, hnusných, kormutlivých, jež Bůh ni ďábel za své neuznával,	63
těch nešťastníků, vlastně nikdy živých, jež tady bodal teď a drásal nahé roj vos a střechků rozdrážděním divých.	66
Jim z tváří tekly krve proudy vlahé a se slzami k nohám se jim lily, kde srkal hnusný hmyz ty kapky drahé.	69

Když kupředu jsem pohlédl v té chvíli, u velké řeky zhléd jsem lidí řady a pravil jsem: „Ó poshov, mistře milý,	72
rád zvěděl bych, kdo jsou ti lidé tady, již na převoz tu čekají v tom shonu, jak rozeznávám i v tom šeru všady.“	75
On odpověděl: „Poznáš i věc onu, jen posečkej, až kroky svými stanem na břehu smutné řeky Acheronu!“	78
Hned zrak jsem sklopil v duchu polekaném, neb jsem se bál, že cestou k řece maně jsem do rozporu přišel se svým pánem.	81
Vtom hle, k nám po hladině vodní pláně se plaví člunem stařec bělovlasý a volá: „Duše, odsouzené k haně,	84
vy nedoufejte spatřit rajske krásy! Na druhý břeh vás dopravit mi sluší, kde tma a žár a mráz je věčné časy.	87
Však ty, jenž tady jsi svou živou duší, ty mrtvé nech a odstup neprodleně!“ Když jsem však zůstal, jak bych neměl uší,	90
dál hřímal svou: „Při této řeky jméně jinam se obrať na svém putování a hledej člun, jenž zatížen je méně!“	93
„Charonte,“ řek můj průvodce, „nech lání: Tak chtějí tomu tam, kde vše se zmůže, co se jen chce, i neptej se už ani!“	96
Rty ve vousaté tváři hned stáh úže převozník z řeky, jež tu tekla rmutná, který měl kolem očí z ohně růže.	99
A nahá duše každá, v strachu smutná, zbledla a prudce zuby zajektala, když zaslechla ta slova přeukrutná,	102
svým rodičům i Bohu každá lála a lidstvo, dobu, místo svého zrodu i sémě, z něhož vzešla, proklínala.	105

Pak s nářkem všechny hrnuly se k brodu a k řece, přes níž vede plavba těžká toho, kdo s Bohem nevytvořil shodu.	108
Běs Charon, s žářem v očích, kyne ztěžka, do bárky všechny přijímá a volá a toho veslem pohání, kdo mešká.	111
A jako v jeseni strom neodolá a upouští list za listem, až země má jeho ozdobu, však sněť je holá,	114
tak se i hříšné Adamovo plémě k onomu břehu trousilo, jak ptáky když píseň na čihadlo vábí jemně.	117
A potom pluli tmavým proudem taky, však než se v dálce ztratily ty davy, už byly tu zas nových celé mraky.	120
„Můj synu,“ řekl mistr přelaskavý, „ti, kteří zemrou, Bohem v klatbu dání, sem přijdou, ze všech zemí všechny stavy,	123
a nemohou se plavby dočkat ani, neb spravedlnost boží tak je žene, že jejich strach se proměňuje v přání.	126
Sem nejdou duše dobrem zachráněné, a proto, když ti Charon takto laje, víš, co je význam řeči rozezlené.“	129
Jen domluvil, hned ony temné kraje se zachvěly, že při vzpomínce na to dnes ještě skrání má potem zalita je,	132
a zem, jež plácem proměněna v bláto, zvířila vichr, v němž blesk zaklikatil, až bylo jasné cítění mi vzato	135
a klesl jsem jak ten, ježž spánek schvátí.	

ZPĚV ČTVRTÝ

Hluboký sen mi hromu rána děsná přervala v hlavě, že jsem procit skokem jak ten, kdo prudce vyburcován ze sna.	3
I rozhléd jsem se odpočatým okem, bych poznal hned a nedával se másti, kde jsem se octl v spánku přehlubokém.	6
A pravda je, že stál jsem nad propastí údolí toho, jež tak plno bolu, že jako hrom jím znějí nářky strastí.	9
Když pak jsem pohled upřel ke dnu dolů, tam byla tma a mlha bez rozhledu, že tvary věcí splývaly v ní spolu.	12
„Já do slepého světa tě teď vedu,“ mi řekl básník celý zesinalý, „ty kráčeš za mnou, jak já půjdu vpředu.“	15
Když vidím, jak se jemu pohled kalí, pravím: „Když duch můj tebe blednout vidí, jak sám bych klidný zůstat moh já malý?“	18
On nato zas: „To s úzkostí těch lidí tam dole soucit je, co mě tak mění, ne bázeň, za kterou se každý stydí.	21
Však pojďme už a nechme otálení!“ I vykročil a do prvního kruhu, jenž spíná propast, ved mne bez prodlení.	24
V sluch nevníkal mně ani mému druhu jediný nářek, jenom tiché steny brázdily věčný vzduch těch temných luhů.	27
Tam trápily se, ale netrýzněny, veliké davy v teskném prodlévání, a mezi nimi muži, děti, ženy.	30
Řek dobrý mistr: „Neptáš se mne ani, kdo duchové jsou, jichž tu vidíš dosti? Nuž věz, než níže půjdeme tou strání,	33

že nezhřešili, avšak jejich ctnosti jim nestačí: křest přece nepřijali, jenž ve tvé víře slib je blaženosti.	36
Ti životem se před křesťanstvím brali a Bůh jim nebyl tím, jímž víře tvé je. Z nich jeden jsem, znám všechny jejich žaly.	39
Pro vadu tu, ne pro hřích se to děje, že ztraceni jsme, bez vůle a síly, a v toužení jsme živi bez naděje.“	42
Mne sklíčilo, co zaslech jsem v tu chvíli, neb lidi se ctí velkou jmenované jsem poznával, že v předpekli tom byli.	45
„Pověz mi, drahý mistře můj a pane, já začal, vírou jist si býti chtěje, jež překonává všechny bludy plané,	48
„zda někdo došel z této beznaděje vlastní či cizí zásluhou kdy spásy?“ On tajný smysl znal, jenž v řeči mé je,	51
a řek: „Já nový jsem tu byl v ty časy, kdy sestoupil muž mocný, plný slávy, jenž korunu měl vítězství a krásy.	54
Vzal praotcův stín s sebou z této vřavy, s ním Ábel, Noe šli a Mojžíš dále, jenž zákon dal i zachovával pravý;	57
vzal Abrahama, Davida vzal krále, Jakuba s otcem, rodinou i syny a s Rachel, pro niž pracoval tak dbale,	60
vzal mnohé z těch, kdo nepoznali viny, aby se v ráji blaženými stali. Před nimi nebyl spasen nikdo jiný.“	63
My za té řeči v cestě neustali, však rychleji jsme pokročili spíše lesem, v němž duchové jak stromy stáli.	66
Takto jsme kousek cesty sešli z výše, když uviděl jsem oheň, jenž svou září přemohl v polokouli temnot říše.	69

Ač zpovzdáli jsem hleděl jako šláři, přec jasně dost jsem spatřil při pohledu, že jsou tam lidé úctyhodných tváří.	72
„Ó ty, v němž ctím i umění i vědu, kdo oni jsou, jimž dopřáno je práva, že žijí zvlášť, ne v oněch druhých středu?“	75
A on: „Že dosud pochvala a sláva ve světě tvém se jejich dílům splácí, proto i zde se výsada jim dává.“	78
Vtom slyším hlas, jenž mocně zahurácí: „Čest nejvyššímu básníku buď dána! Zaniklý jeho stín se opět vrací.“	81
Když slova zmlkla, tichem překonána, blíž čtyři stíny přišly, krásné hlavy. Strast ani slast jim není v tvářích psána.	84
Tu dobrotivý mistr můj mi praví: „Viz toho, který meč tu drží v pěsti, jda před druhými jako velmož pravý:	87
To Homér, pěvec svrchovaný jesti, satirik Horác kráčí druhý za ním, Ovid a Lukán jím se dají vésti.	90
Spojeni se mnou jménem, povoláním, jak hlas ti zjevil, ctí mne všichni spolu a pravdu mají se svým uctíváním.“	93
Tam pohromadě zřel jsem krásnou školu onoho pána zpěvu mocné síly, jenž se jak orel vznáší u vrcholů.	96
Když mezi sebou radili se chvíli, mně pokynuli s vlídnou laskavostí. Tu na mne usmál se můj mistr milý.	99
Pak prokázali poct mi ještě dosti a přijali mne do kruhu svých duší, že byl jsem šestý v jejich společnosti.	102
V souladu šli jsme, ježž nic neporuší, a za hovorů, ježž tam krásně zněly, tak jako zde se o nich mlčet sluší.	105

Na místo přišli jsme, kde zámek skvělý sedmkrát obehnaný mocným zdívem a s říčkou dokola jsme uviděli.	108
Jak po suchu jsme přes ni přešli divem, a sedmi branami jsem vešel s nimi, až na luhu jsme byli svěžím, snívém.	111
Byli tam lidé s mravy vážně ctnými, s pohledem plným laskavosti dbalé, mluvící málo, hlasy lahodnými.	114
S mudrci pak jsme pokročili dále k místu, jež na výšině jasné leží, kde pozorovat všechny moh jsem stále.	117
Přede mnou dole na zeleni svěží veliké duchy uviděl jsem v kruhu, že nadšení své udržel jsem stěží.	120
Tam na Elektru v řadě jejích druhů a na Aenea s Hektorem jsem hleděl, Caesar stál s orlím zrakem na tom luhu.	123
Penthesilea, Camilla, já věděl, byly tam též, a u nich Lavinia, s níž král Latinus, otec její seděl.	126
Bruta jsem zřel, jenž zahnal Tarquinia, Lukrécii a stranou Saladína. Hle, Marcia, Julia, Cornelia!	129
A pohlédnuv pak zase v místa jiná, spatřil jsem mistra vědců všech a pána ve sboru těch, jež vede moudrost činná,	132
kde pocta všech mu bývá zjevována. Tam Sokrates a Platon čestná místa po jeho boku mají ponechána.	135
Demokrit, jemuž náhoda vše čistá, Anaxagoras, Herakleitos, Zeno, Thales a Seneca s ním moralista,	138
Dioskurid má místo vyhrazeno. Zřím Tullia i Empedokla tváře i pěvce, jemuž Orfeus je jméno.	141

Na Ptolemaia hledím, na hvězdáře, Euklida, Avicennu, na Galena i Averroa, tvůrce komentáře.	144
Nemohu vypsát všechna jejich jména, neb dál mne pudí látka mého díla a slov mi nedá nalézt stálá změna.	147
Z družiny šesti dvojice pak zbyla. Tu jinou cestou vůdce bez prodlení mne z ticha vyved tam, kde bouře vyla, a k místům přišel jsem, kde světla není.	150

ZPĚV PÁTÝ

Z prvního kruhu tak jsem sešel dolů do druhého, jenž menší prostor svírá, však obsahuje nářků víc a bolů.	3
Tam zuby ceně Minos hrozně zírá: při vstupu každého sám zkoumá viny a soudí, jakby chvost byl trestu míra.	6
Když totiž bědná duše pro své činy sem přijde, vyzpovídá se mu zcela, a on, jenž hříchy zná jak nikdo jiný,	9
ví hned, kam v pekle dostat by se měla: o kolik stupňů níž jí místo sluší, tolikrát ohon stočí kolem těla.	12
U něho stále stojí mnoho duší, jež vyslechnuvše ortel, do propasti pak sestupují dolů v kruhy užší.	15
„Ó ty, jenž vcházíš do míst muk a strastí,“ křik spustil Minos, když mne spatřil z dále, a chvíli přestal otázky své klásti,	18
„jen ať tě šířka vchodu neošálí – rozvaž si cestu, než se vydáš na ni!“ „Proč bouříš tak?“ řek vůdce na křik stálý.	21
„Nic v cestě určené mu nezabrání. Tak chtějí tomu tam, kde vše se může, cokoli chtějí. Neptej už se ani.“	24
Vtom bolné zvuky, jak když úz a úže se hrdlo stahuje, mi k sluchu zněly tak naléhavě, jak jen nářek může.	27
V těch místech den i světlo oněměly, však vzduch jak moře v děsné bouři ječí, jak vichry protivné by sraz tu měly.	30
Smršť pekelná, jež vztekem všechno předčí, ty duchy unáší a do muk vhání, že svíjejí se bolem jako v křeči.	33

A když jsou takto nad sráz v zkázu štvání, pláč jejich, křik a rouhání zní strašně, i proti boží moci pusté lání.	36
I zvěděl jsem, že ti, kdo prostopášně hřešili tělem, pykat musí tady, ti, u nichž rozum překonaly vášně.	39
A jako špačci, když se začnou chlady, se slétají a v hejně táhnou spolu, tak také těchto bědných duchů řady	42
se ve větru hned nahoru, hned dolů zmítají vědouce, že nedosáhnou úlevy ani ulehčení v bolu.	45
Jak jeřáby, když zpívajíce táhnou a dlouhou čmouhu po obloze tvoří, tak stíny viděl jsem už chvíli drahnou,	48
které smršť temná do svých vírů noří, a řek jsem: „Mistře, kdo jsou ti v tom davu, ti duchové, jež černý vzduch tak moří?“	51
„Ta první, o níž přeješ si mít zprávu,“ mi odpověděl, „panovnicí byla, jež v říši mnoha řečí měla správu.	54
Ta v zhýralosti neřestné tak žila, že zastřít chtějíc vlastní hanbu svoji, zákonem všechno smilstvo povolila.	57
Tot Semiramis, o níž psáno stojí, že zdělila trůn chotě svého Nina v zemích, jichž nyní sultán dobyl v boji.	60
Tu druhou usmrtila láska jiná, když zrušila slib Sicheovi daný, třetí je Kleopatra, chtíči vinná.“	63
I Helenu zřím, pro niž vyvolány tak bědné doby, Achilla, jenž stále pro lásku zápas ved, až zhynul z rány.	66
Zde Paris, Tristan... Na tisíce dále stínů mi ukázal i vyjmenoval, z nichž každý život skončil v lásky žale.	69

Tu při těch vzpomínkách, jež mistr choval na reky dávných dob a krásné ženy, smutek a soucit jakýsi mě ovál,	72
a řek jsem: „Rád bych, básníku můj ctěný, poznal ty stíny dva, jež, prosty tíže, jdou spolu jako větrem unášeny!“	75
A on: „Jen posečkej, až budou blíže: s ochotou jistě odpovědí tobě, když oslovíš je láskou, jež je víze.“	78
Když vítr přivál k nám ty duše obě, já pravil jim: „Nám, duše zarmoucené, povězte o sobě a o své době.“	81
Jak holubi, jež roztoužení žene, že k hnízdu svému, ač jim vichr brání, slétají na peruti rozpřažené,	84
tak od davu, v němž Dido byla paní, se odtrhli a hned k nám přiletěli, tak volalo je mocně moje přání.	87
„O tvore soucitný a v dobru bdělý, jenž tmou jsi přišel na svém putování k nám, kteří svět jsme krví pokrápěli,	90
Pán světů kdyby slyšel naše lkaní, my bychom pokoj vyprosili tobě, že s naší bídou cítíš slitování.	93
Když slyšet chceš nás, porozprávět sobě, my zůstanem, což jindy lze jen stěží, neb vichr právě ustal ve své zlobě.	96
Mé rodné město leží na pobřeží, k němuž si řeka Pád svou cestu volí hledajíc klid i s vodou, jež v ní běží.	99
Láska, jež srdce plaché rychle školí, v mém druhu prudce vzplanula k mé kráse, jejízto ztráta doposud mne bolí;	102
láska, jež láskou jenom ztišit dá se, s ním spoutala mne touhou mocné síly, která, jak vidíš, nezaniká v čase;	105

láska nás vedla k smrti v téže chvíli – však Kaina čeká na našeho vraha!“	
Těmito slovy ke mně promluvili.	108
Uslyšev o žalu, jenž vzešel z blaha, já hlavu klonil jsem a klopil zraky, až básník se mne zeptal: „Co tě zmáhá?“	111
I odpověděl jsem: „Ó běda, jaký stesk vroucí, jaké sladké rozhodnutí ty dva sem vedlo mezi bol a mraky?“	114
Pak pravil jsem jim zase v žalném hnutí: „Francesco, tvoje velké utrpení mne k smutku dojíhá a k slzám nutí!“	117
Však pověz mi: v čas milostného chvění jak v lásce jste si počínali spolu, jak poznali jste svoje roztoužení?“	120
Tu ona ke mně: „Není větších bolů, než ve dnech bídy vzpomínati blaha – to zná tvůj mistr, v němž jsi měl svou školu.“	123
Však chceš-li vědět, kam až kořen sahá té naší lásky, pro niž jsme ti milí, promluvíím řečí, jež jen pro pláč váhá.	126
My čtli jsme kdysi v pouhé kratochvíli o Lancelotu, jak ho láska jala. Sami a bez úmyslů zlých jsme byli.	129
Ta četba chvílemi nám vzhlédnout dala, chvílemi zas nám při ní bledla líce – na jednom místě však nám rozum vzala:	132
Když četli jsme, jak úsměv milostnice s úst sladkých slíbal ve vášnivém chtění, on, jenž se ode mne teď nehne více,	135
rty políbil mi v němém rozechvění. Kniha i básník byli Galeotto. A toho dne už nechali jsme čtení...”	138
Zatím co jeden duch mi říkal toto, tak zabědoval druhý, s ním se nesa, že ze soucitu byl bych umřel pro to.	141
I klesl jsem, jak mrtvé tělo klesá.	

ZPĚV ŠESTÝ

Když vědomí mně znova přišlo zpátky, jež nad dvojicí příbuzných jsem ztratil, s nimiž mne soucit uved v žalné zmatky,	3
bol nový nových trpitelů hatil mi všecken klid, ať kamkoli jsem dále šel, pohlížel, či pohled poodvrátil.	6
Tot' třetí kruh, kde deště neurvalé padají těžké, chmurné, chladné zpříma a stejně prudké, stejně husté stále.	9
Lijavec kalný, krupobití, zima a sníh se spouští, temným vzduchem víře, a země páchne všude, kde to jímá.	12
Cerberus, vrtkavé a kruté zvíře se třemi tlamami, psí štěkot troucí po každém, kdo se octne tam v té díře.	15
Má oči rudé, uslintané vousy a velký bachor, na tlapách však drápy, jimiž rve duchy, drásá je a rdousí.	18
Jak psi, tak vyjí pro déšť, jenž je trápí, a jedním bokem druhý před ním chrání, když chudáky je utýrané skrápí.	21
Drak Cerberus své zuby znenadání vycenil, uzřev mne a mého Vůdce, a vzepjal každý úd, jímž hrůzu vhání.	24
V tom okamžení pán můj roztáh ruce, hned potom nabral hlíny plné dlaně a do tlam lačných vrhl mu ji prudce.	27
Jak psisko, jež se sápe rozvztekaně, však ztiší se, když sevře pod tlapami sousto a hltavě se vrhá na ně,	30
tak ztichly také Cerberovy tlamy, jež na ty duše štěkají čas celý, že ohluchnouti přály by si samy.	33

My po těch stínech jsme tak procházeli, jež sráží déšť, a kladli jsme své nohy na jejich prázdná, jež se zdála těly.	36
Na zemi nehnuté tak ležel mnohý krom jednoho, jenž posadil se chtivě, když kolem jít nás viděl přebohý.	39
„O ty, jež vedou sem v to peklo divé, mne poznej,“p rasil, „můžeš-li a chceš-li: Než já byl zmařen, na svět přišels dříve.“	42
Však já mu řekl: „Jsi úzkostí tak sešlý, že v paměti své mám to za nejisto, zda jsme se dříve kdy už někdy sešli.	45
Nuž, kdo jsi ty, jenž na tak hrozné místo byls uvržen k tak ohavnému trestu? Jsou větší, trpčích není však, toť jisto!“	48
On řekl: „I já jsem patřil k tvému městu; v tom závistí už překypělem lůně života svého promarnil jsem cestu.	51
Vy měšťané jste říkali mi Čuně, a pro hřích té mé hnusné hltavosti, jak vidíš, v lijavci má duše stůně.	54
Já bědný nejsem sám v té zoufalosti: Trest stejný strh nás všechny do propasti za stejný hřích.“ A řekl mi tím už dosti.	57
Já odpověděl: „Čuně, mne svou strastí dojímáš k slzám, vidím-li tvou bídu. Však pověz, víš-li, co se má v mé vlasti stát s měšťany v tom rozdvojeném lidu? Je spravedliv tam kdo? A proč je stále zbavují sváry bezpečí a klidu?“	60
On řekl mi: „Rozbroj potrvá i dále až do krve, však potom divá strana zapudí druhou z města nenadále	66
a té moc bude na tři roky dána, až tím, jenž teď je v přízni u nich obou, jí bude z druhé zasazena rána.	69

Ta zase pyšnit bude se svou dobou a přemožené bude krutou paní, ať odpovídá nářkem, nebo zlobou.	72
Jsou spravedliví dva, však neslyšáni: Lakomství, pýcha, závist – jiskry žhavé jsou tři, jež v srdcích vznítily to plání.“	75
Tím ukončil své vyprávění lkavé. A na to já: „Toť věru pravda svatá. Však rci, co toho příčiny jsou pravé?	78
A co Tegghiaio čestný, Farinata, Arrigo, Mosca, Jakob Rusticucci, ti, jejichž mysl dobrem zaujata, pověz, kde jsou, ať duch můj tím se učí a zví, zda správně jejich sudbu tuší: Blaží je ráj, či peklo je tu mučí?“	81
A on: „Jsou u těch nejčernějších duší, jež všechny ke dnu tlačí různé viny – jak uvidíš, až sejdeš v kruhy užší.	84
Však až zas vyjdeš do své domoviny, ostatním na mysl mne přiveď, prosím. Víc neřeknu už, ani zde kdo jiný.“	87
Obrátil ke mně pohledem tak kosým zkroucené oči, hrůzou potrhané, a klesl k ostatním těm slepcům bosým.	90
A Vůdce řek: „Ten dříve nepovstane, dokud zvuk polnice ho nevyprostí: Při výzvě archanděly zvěstované svůj hrob si každý najde, svoje kosti a podobu, by vyslech, co ho zděsí: slyší to, co hřímá do věčnosti.“	93
Tak krácejíce ohavnou tou směsí, stínů a deště zvolna, zamyšleni, o příštím žití vyprávěli jsme si.	96
Řek jsem: „Mistře, zda to utrpení po velkém výroku snad ještě vzroste, či snad se zmenší, či se nepozmění?“	99
	102
	105

„Jen přidrž se své vědomosti prosté, jež dí: Čím k dokonalosti kdo výše, tím cítí radost víc i bolů osten.	108
Ač zatracenci této smutné říše dokonalosti nikdy nedosáhnou, než tady, tam by chtěli býti spíše.“	111
Tak cestou v kruhu šli jsme dobu drahnou, víc mluvíce, než opakovat mohu, až k místu, kde se stupně dolů táhnou.	114
Tam k Plutonu jsme přišli, k neznabohu.	

ZPĚV SEDMÝ

„Pape Satan, pape Satan, aleppe,“ chraptivým hlasem Pluto počal řvátí, však mistr vědy ctné a velkolepé	3
mne povzbuzoval: „Nemusíš se báti! On žádnou mocí nezabrání tobě po této skále dál se dolů brátí!“	6
Pak tlamě, jež se nadýmala v zlobě, zas pravil: „Zmlkni, vlku, marná jest ta tvá zuřivost, ty sám se šířeji v sobě!	9
Ne bez důvodu sem nás vede cesta: Tak chtějí tomu tam, kde Michaela vyslali kdys zpupnou vzpouru ztrestat!“	12
A jako plachta větrem nabubřelá hned splaskne sama, když se stěžeň zhroutí, tak sklesla k zemi krutá šelma bdělá,	15
a my jsme sestoupili na své pouti v ten čtvrtý jícen muk, v němž všechno úpí, neb má zlo světa každé obsáhnouti.	18
Ó Boží spravedlnosti, kdo kupí, co jsem tam uzřel: tresty jen a strasti? Proč k provinění sklon má duch náš tupý?	21
Jak na Charybdě proud se nad propastí o druhý láme, když se zle s ním sráží, tak lidi jsem tam zřel se rvát a másti.	24
Těch byly houfy pod tou přísnou stráží, a v hlučné vřavě hrudí proti sobě valili břímě, které mnoho váží.	27
Střetali se a obraceli v zlobě a navzájem si láli s velkým řevem: „Proč lakotíš?“ – „Proč mrháš, říkám tobě?“	30
Tak vlevo v konci pravém, vpravo v levém kroužili oním bludným tmavým kruhem, na sebe řvouce nevraživým hněvem	33

a neustále v zápolení tuhém se v nový turnaj štváli zápasící. Sklíčeně ohlédnuv se za svým druhem,	36
já pravil: „Mistře, rač mi vlídně říci: Bývali kněží ti, již trpí strašně zde po levici s ostříhanou kšticí?“	39
A on: „To byli zaslepenci vášně a žili sobě v pozemském svém čase lakomě jedni, druhí prostopášně.	42
To jasně říká štěkot v jejich hlase, když toho bodu v kruhu dojdou stěží, kde vina opačná je loučí zase.	45
Ti holohlavci tady byli kněží, bývali papeži a kardinály, však lakota v nich vládla bez otěží.“	48
Já zas: „Můj mistře, zdaž by nepoznaly mé zraky v davu tom a v jeho vření někoho z těch, kdo tomu zlu se vzdali?“	51
On řekl však: „Ne, ani pomyšlení, neboť ta neřest, jež je znetvořila, i zde je ještě k nepoznání mění.	54
K té dvojí srážce věčně štve je síla. Ti vstanou z hrobu se zaťatou dlaní a oni s kšticí vyškubanou z týla.	57
Chamtění hříšné, hříšné rozmrhání nároků zbavily je na svět krásy – trest jejich líčit nemusím už ani.	60
Ted', synu drahý, sám tu poznáš asi, jak fraškovitě Štěstěna si vede s dary, jichž lidský rod tak žádává si,	63
neb pod měsícem všechno zlato bledé z těch duší ani jednu z nepokoje a z utrpení k míru nevyvede!“	66
„Mistře,“ řek jsem, „vysvětli mi, kdo je ta Štěstěna, již jmenoval jsi právě, že v moci má všech světských statků zdroje?“	69

„Tvorové bláhoví,“ řek přemítavě, „vám nevědomost všečen rozhled maří! Nuž poslouchej a ulož si to v hlavě:	72
Ten, jehož moudrost se vším hospodaří, nebe i ony stvořil, již je řídí, že každou stranu osvítí svou září,	75
a světla nebes rozdělí a třídí: Tak určil také vůdkyni a paní, jež rozvrhuje lesk i v říši lidí,	78
by statky občas v náhlém vystřídání přenesla z rodu na rod k nové správě, ať jakkoli se tomu člověk brání.	81
Ten národ úpí, druhý vládne v slávě, vše podle vůle té, jak tuší mnozí, jež ukryta je jako zmije v trávě.	84
Váš rozum její plány neohroží, neb soudí, kuje pikle své a vládne svou říší sama jako jiní bozi.	87
Rozvahy v díle nezdrží ji žádné, vždy nutností je k spěchu dále štvána, a dojde proto rychle k změně zrádné.	90
Toť ona, jež je často křížována tím, jenž ji kárá, chváliti ji maje: Od něho stihne nejspíše ji hana.	93
Však ona nedá nic, neb blažena je a ostatních všech prvních tvorů v čele si bezstarostně se svou koulí hraje.	96
Však sestupme v kraj větších bolů směle: Zapadá hvězda, která vzešla v čase, kdy vyšel jsem, a meškat nelze déle!“	99
Kruh přeťali jsme na druhý břeh zase a přišli k studni, jež se dme a pění a teče strouhou, jež z ní vylévá se.	102
Ta voda potom v brunátnost se mění, a ve vln jejích tmavém doprovodu jsme drsnou cestou sešli bez prodlení.	105

Styx je pak jméno bahnitého brodu,
 jež tok ten dole na dně strže tvoří,
 když z šedých strání přivede svou vodu. **108**

A když jsem stanul dole na podhoří,
 já uzřel v bahně lidi v divém shluku:
 nazí se rvali ve hněvu a v hoři **111**

nevztahující na sebe jen ruku,
 však drásali se nohou, hrudí, hlavou
 a kousáním si působili muku. **114**

Můj dobrý mistr: „Vidíš havěť dravou?
 To duše těch, v nichž vládly hněvu vášně.
 Však chci, bys poznal náplň trestu pravou: **117**

I pod tou vodou duše trpí strašně,
 jak bubliny ti prozrazují na ní,
 duše, jež hřešily tak prostopášně. **120**

Vězíce v bahně, říkají: „Že ani
 ve vzduchu sladkém nebyly jsme rády,
 neb nitrem šlo nám líných dýmů vání, **123**

teď v černém kalu smutně hynem tady!“
 Tak bublavě se jim to z hrdel valí,
 co nepovědí slovem prostým vady.“ **126**

Tu z bláta těžkého jsme dál se brali
 stezkou, jež mezi ním a břehem běží,
 a k tonoucím jsme zraky upírali, **129**

až konečně jsme přišli k velké věži.

ZPĚV OSMÝ

Já pokračuji zas a dím, že spíše než na úpatí pod věží jsme stáli, k jejímu vrchu zrak jsme zdvihli výše,	3
kde plaménky dva na ní plápolaly a jiný zas jim odpovídal, hoře před námi kdesi v nedozírné dáli.	6
Tu jemu, jenž je moudrosti vši moře, jsem řek: „Co je ten oheň? Co mu hlásí ten druhý? Kdo je nítí na té hoře?“	9
A on: „Tam na vlnách, jež kalně kvasí, už můžeš spatřit, na co čeká se tu, ač v rozhledu ti mlha brání asi.“	12
Nikdy šíp lukem vymrštěný k letu do vzduchu klidného tak rychlý není, jak člunek mířit od protějších světů	15
k nám vodou spatřil jsem pln rozrušení. Byl jedinému svěřen převozníku, jenž lál: „Už přišels, synu zatracení?“	18
„Flegye, Flegye, nech toho křiku, řekl pán můj, „déle nezůstanem tady, než bahno přebrodíme v okamžiku!“	21
Jak někdo, kdo si není vědom zrady, však ošálen se cítí znenadála, tak Flegyas řval hněvem nad úklady.	24
Přijala vůdce ona bárka malá, však až když já jsem za ním vkročil druhý, pak teprve se zatíženou zdála.	27
A jen co v ní jsme byli, hlubší pruhu brázdila stará bárka těžkou pěnou, než s jinými když jela těmi kruhy.	30
My pluli mrtvou vodou rozbahněnou, když zdvih se kdosi z těch, jež bláto smáčí: „Kdo jde sem před hodinou prisouzenou?“	33

A já: „Jsem ten, jenž tudy pouze kráčí. Leč kdo jsi ty, jenž pošpiněn jsi kalem?“ Tu on mi na to: „Já jsem ten, jenž pláči.“	36
Já zase: „Vrať se nazpět se svým žalem, kam, zatračenče, odsouzen jsi v muce – znám tě, ač bahnem celý skryt jsi málem!“	39
Tu ruce vztáhl k lodici, však vůdce můj odstrčil ho v zlosti, jež v něm plála. „Pryč, se psy ostatními!“ řekl prudce,	42
pak objal, políbil mě znenadála a pravil: „Duše hněvná! Požehnána buď ona, která tebou obtěžkala!	45
Ta duše byla pýchou znamenána, ctnost nižádná jí nepomohla k spáse, a proto vztekem je teď takto štvána.	48
Tak za slavného krále mnohý má se, však na zemi jen pohrdání získá a tady bude pokálen jak prase!“	51
A já: „Můj mistře, rád bych do bahniska jej tady spatřil dříve ponořena, než opustíme tato bláta slizká!“	54
A on mi: „Dřív než objeví se stěna pobřežní, jak si přeješ, tak se stane – ta touha nesmí zůstat nesplněna.“	57
Hned nato ústrky zřím neslýchané i vše, co od zbahněnců se mu dělo, že dosud za to chválím tě, ó Pane!	60
„Bij Filipa Argentiho!“ tam znělo, a florentský duch v divné posedlosti zatínal zuby ve své vlastní tělo.	63
Tam nechali jsme ho – už o něm dosti! Do uší se mi náhle nářky vryly, že oči vpřed jsem upřel v dychtivosti.	66
Řekl můj dobrý mistr: „Synu milý, přichází město, jež je sídlem Dita, a měšťané v něm vážní v houfech šílí.“	69

Já pravil: „Mistře, věru, už mi svítá. V údolí vidím rudých mešit řady – každá se, jakby z ohně rostla, kmitá.“	72
„Žár věčný,“ řek, „ty věže a ty hrady svou září z nitra rudým ohněm halí, jak vidíš to v tom spodním pekle tady.“	75
Pak připluli jsme před vysoké valy, jež obklopují město beznaděje, a z ocele se hradby jejich zdály.	78
Ne bez oklik, jak se to cestou děje, došli jsme tam, kde lodník ochraptěle zakřičel na nás: „Vystupte, vchod zde je!“	81
Tam u brány jsem spatřil davy celé těch, co jak déšť kdys padli z nebes výše. Ti reptali: „Kdo před svou smrtí v těle se odvažuje v mrtvých lidí říše?“	84
Tu mistr pokynul jim na znamení, že promluvit by s nimi sám chtěl tiše.	87
I přitlumili trochu zlostné vření, řkouce: „Ty pojď, však onen ať se vrátí, jenž troufal si, kam dovolen vstup není.“	90
Ať nazpět cestu šílenou si krátí, jak dovede, však ty tu zůstaň zatím, který s ním chtěl ses říší temnot brátí!“	93
Věz, čtenáři, že zachvěl jsem se nad tím, co skuhrali v své řeči jedovaté, strachem, že na svět se už nenavrátím.	96
„Můj drahý vůdce, jenž jsi sedmkráté, ba častěji, mne vyved z nebezpečí, co se mi v cestu kladlo vrchovaté, ani zde, prosím, neber mi svou péči!	99
Však ve svých stopách navraťme se spolu, když v cestě dál nám brání jejich řeči!“	102
Leč pán, jenž vedl mne tou říší bolů, mi řek: „Strach neměj, že nám v další pouti kdo zabrání: nám určeno jít dolů!“	105

Zde posečkej, a duch tvůj, jenž se hroutí, ať zatím dobrou nadějí se kojí.	
Vždyť nedám ti tu přece zahynouti!“	108
Tak šel a zanechal mne v nepokoji můj sladký otec, neb v mé bědné hlavě	
„Ano“ a „Ne“ se potýká a rojí.	111
Já nezaslech jsem, co jim řekl právě, však nepostál tam příliš dlouho s nimi,	
když všichni dovnitř prchli v hrozné vřavě.	114
Zapadly brány za odpůrci mými, my zůstali jsme venku s mistrem sami,	
jenž ke mně přistoup kroky rozvážnými,	117
zrak sklopen k zemi, jaksi s obavami, a vraště čelo povzdechl si stranou:	
„Kdo vchod v ty domy žalu zavírá mi?“	120
A mně pak pravil: „Tvář mou pohněvanou mi neměj za zlé – zvítězím v tom sporu,	
ať tamti vztekem sebevětším planou!	123
To není první případ jejich vzdoru: Tak jednali u méně tajné brány,	
jež od těch dob už není na závoru	126
a na níž četls nápis nadepsaný. Od ní už dolů k nám se strání nese	
a bez průvodu spěchá sem v ty strany	129
ten, jemuž pro nás město otevře se!“	

ZPĚV DEVÁTÝ

Bledost, jež z bázně na mé tváři byla, když obrátil se vůdce znenadání, že ztajil novou bázeň, způsobila.	3
I zastavil se jako v naslouchání, poznáv, že zrakem pouhým nerozdvojí vzduch temný ani husté mlhy vání.	6
„My zvítězit přec máme v tomto boji, promluvil, „ne?... Což nedodrží slova? Proč otálí a k nám se nepřipojí?“	9
Já poznával, když takto začal znova, že zastříť chce, co napověděl temně, řečí, jež zřejmě jiný význam chová.	12
Přec úzkost zvýšila ta slova ve mně, neb tušil jsem, že v řeči přerušené se ještě horší smysl tají němě.	15
„Nesejde nikdo,“ strach se ptát mě žene, „z prvního stupně, z těch, kdož bez naděje žít za trest mají v říši zavržené,	18
až na dno škeble?“ A on: „Zřídka děje se to, že kráčet někomu z nás přáno tou cestou, po níž kráčet nyní mně je.	21
Však jednou už jsem byl zde dole, ano: když Erichto mě krutá zaklínala, jíž stíny volat k tělům zpět je dáno.	24
Má duše krátce stranou těla stála, když pro ducha mi za hradbu jít vnější do Jidášova kruhu přikázala.	27
To nejnížší je kout a nejtajnější a nejvíc nebes vzdálen je i vzduchu, Znám dobře cestu – strach svůj ukonejšil!	30
Bahnisko, nad nímž všude plno puchu, zde obkličuje toto město bolů, kam proniknouti nelze bez rozruchu.“	33

Co ještě řekl, když jsme stáli spolu, už nevím, neboť oči moje tkvěly na věži, jež má římsy na vrcholu,	36
kde napřímeny v ohni vzhůru čnely tři Fúrie, ty rvavé družky ďasů, s chováním ženským, se ženskými těly.	39
Zelené hydry měly kolem pasů, na hlavách zlobných zmije zlé a chtivé nad čely ježily se místo vlasů.	42
A potom on, jenž dobře znal už dříve královny věčných nářků služebnice, mi řek: „Hle, to jsou Erinye divé.	45
Megeru tady vidíš u levice. Alekto, to je ta, jež vpravo vzlyká, uprostřed Tisyfoné.“ Neřek více.	48
Rvou nehty prsy své, až krev z nich stříká, vřeští a pěstmi bijí se tak prudce, že strachy jsem se skrýval za básníka.	51
„Přijď, Meduso, ať zkamení tu v muce!“ křičely na mne shlížejíce v zlobě, „Thesea špatně ztrestaly jsme, svůdce!“	54
„Ty odvrát se a zastři oči obě: přijde-li Gorgona a pohled na ni upřeš-li, návrat navždy zmaříš sobě!“	57
Tak mistr řek, a nevěřil mi ani, že vlastní rukou provedu to šťastně, však obrátiv mě, zrak mi zakryl dlaní.	60
O vy, kdož zdravě myslíte a jasně, vnímejte poučení, jež je skryto pod rouškou veršů této divné básně!	63
Vtom nad prudkými vlnami už zní to, jak děsný rachot bouře rozvichřené, jímž zachvěly se oba břehy tyto.	66
To bylo, jako když se vítr žene, jenž z proměn teplot zdvíhá se a padá a na stráně se vrhá zalesněné,	69

větve i květy rve a sílu skládá, by rozvířil pak velké mračno prachu a rozháněl i pastevce, i stáda.	72
Tu oči pustil mi: „Už beze strachu zrak upřít můžeš k oné staré pění, kde nejostřejší dým je, plný pachu!“	75
Jak ve vodě se žáby ustrašeně rozprchnou, když je zmije z klidu ruší, a do bahna se skryjí příkrčeně,	78
tak uviděl jsem na tisíce duší před jedním prchat, jenž tu suchou nohou Styx přecházel a dým, jenž byl tam tužší,	81
rozháněl zvolna levicí svou strohou, aby měl jasno kolem obličeje, což činilo mu zřejmě obtíž mnohou.	84
Já všiml si, že z nebes na cestě je, a k mistru ohléd jsem se; ten mi kynul, bych poklonil se s úctou, jaká hřeje.	87
Ach, kterak hněv se poslu z tváře linul! Přikročí, prutem bránu otevře si, jako by kolem všechen odpor minul.	90
„Ó rode svržený a štvaný běsy, promluvil na tom prahu muky, „máte k zpupnosti důvod, že tak troufáte si?“	93
Proč proti této vůli povstáváte, jež neumenší nikdy svého cíle a zmnožila vám žal už mnohokráte?	96
Noc osudu se vzpírat zarputile? Jen vzpomeňte, že Cerberus váš chlupy až podnes nemá na bradě a v týle.“	99
Pak blátem zpět šel, středem jejich tlupy, a slova neřek nám; šel v nepokoji jak ten, v němž jiné starosti se kupí	102
než ta, že někdo se tu čehos bojí. Na cestu do té říše jsme se dali, bezpečni svatým slovem, v němž nám stojí.	105

Teď bez překážky jsme se dovnitř brali, a já, jenž dychtil všechno poznat bděle, co obepínaly ty pevné valy,	108
když jsem byl uvnitř, rozhlédnu se směle: Po stranách vidím širý kraj, jenž zlý je a plný bolesti a muky zatvrzelé.	111
Jak v Arles, kde se Rhône v močál lije, a v městě Pule na březích Quarnera, jenž omývá tam konec Itálie,	114
zem hrbolatou činí hrobka sterá, tak tady všude také byly hroby, však měla více hořkosti ta sféra,	117
neb šlehaly jim ohně do útroby a uvnitř žár tak krutý působily, že železo v něm samo roztálo by.	120
Příklopy jejich odsunuty byly a znělo z nich tak kruté bédování, jakby tam v mukách odsouzcenci vyli.	123
Já řek: „O mistře, kdo jsou pochováni v truchlivých truhlách u dna v každém hrobě, že vyrážejí žalostné to lkaní?“	126
„To kacíři jsou, zatvrzelí v zlobě, i s přívrženci sekty své či strany, a je jich mnohem víc, než zdá se tobě.	129
Se stejným stejný v hrobkách pochovaný, jež víc či méně rozžhaveny, leží.“ Pak vpravo obrátil se zadumaný, a šli jsme mezi mukami a věží.	132

ZPĚV DESÁTÝ

Teď tajnou stezkou mistr kráčel dále, vždy mezi těmi mukami a zdivem, a já se těsně za ním držel stále.	3
„Nejvyšší ctnosti, jež mě jako divém vedeš jak libo ti kol těchto věží, teď vyhov mi v mém přání vědychtivém:	6
Zda možno lid, jenž v těchto hrobech leží, kdy uvidět? Jsouť víka nazdvižena, však nikoho tu není, kdo je střeží.“	9
On pravil: „Všechna budou uzavřena, až z Josafatu navrátí se s těly, jež zanechali v zemi uložena.	12
Po této straně hřbitov tady skvělý má Epikur i jeho učedníci, již s těla smrtí i smrt duše chtěli.	15
Však na otázku tvoji zvidající, již vyřkls, mohu odpověď ti slíbit, i na druhou, již otálels mi říci.“	18
„Můj dobrý vůdce, chtěje se ti líbit, užívám střídme řeči naší daru a stručný jsem, jak jsi mne k tomu vybídl.“	21
„Ó Toskánče, jenž tímto městem žáru živ procházíš s tak vážnou výmluvností, kéž postát smíš tu na tom suchopáru,	24
neb řeč tvá prozrazuje jasně dosti, že synem jsi té ušlechtilé vlasti, kteréz já býval k obtíži a zlosti.“	27
Tak náhle, jak by mě to mělo zmásti, hrob vydal hlas. Já s bázní vůdce svého se přichytil a začal jsem se trásti.	30
Však on mi pravil: „Bát se není čeho! To Parinata z hrobu zvedá tělo, že od pasu ho vidíš vzpřímeného!“	33

Já poznal ho, mé oko na něm tkvělo: jako by peklu posmíval se, prudce pozdvihl výše trup a vztyčil čelo.	36
Tu mého mistra pohotové ruce mne mezi hroby k němu postrčily. „Buď jasná tvoje řeč!“ mi řekl vůdce.	39
A když jsem u hrobu pak stál, v té chvíli pohlédl na mne a pak pohrdavě se otázel: „Kdo předci tvoji byli?“	42
Tu já, jenž uposlechnout toužil právě, nic netajil a všechny dal mu znáti. Pak obočí on pozdvih pronikavě	45
a pravil: „Mně to byli zlostní kati, mým předkům tak i celé naší chase, že z města dvakrát musel jsem je hnáti.“	48
„Ač vyhnání, vždy vrátili se zase, já odvětil, „však umění to snadné tvá rodina znát špatně věru zdá se!“	51
Tu pohled můj zas na jiný hrob padne, kde po bradu stín vynořil se dlouhý, jak by byl na kolena klekl na dně.	54
Zpytavě na mne pohlédl jak z touhy, zda se mnou tu i někdo druhý není. Ale když přesvědčil ho pohled pouhý,	57
že není zde, řekl: „Když tě do vězení slepého vede ušlechtilé přání, kde je můj syn a proč tu s tebou není?“	60
Dím jemu: „Z vůle své sem nejdu ani. Ten, jenž tam čeká, vzal mě na tu cestu, ten, jež váš Guido míval v pohrdání.“	63
Uhodnout daly řeč i způsob trestu, o jakou duši tady jde a o čím, a proto naplno jsem vyřkl zvěst tu.	66
On vztyčí se a do řeči mi skočí: „Co říkáš: Míval?... Což on živ už není? Už sladké světlo nebije mu v oči?“	69

A povšimnuv si mého otálení, s jakým jsem váhal odpověď mu dáti, kles nazpět do hrobu jak v zapomnění.	72
Zatím ten velkodušný, před nímž státi jsem zůstal, neučinil pohyb prudší, posunkem nedal vzrušení své znáti,	75
leč navázal zas řeč: „Že, ač se učí, to umění přec neovládli zcela, mne více než to lože tady mučí.	78
Však dřív než nebem padesátkrát zbělá tvář paní té, jež vládne podsvětími, zvíš, jakou těžkost umění to dělá.	81
Chceš-li se ještě octnout mezi svými, proč proti krvi mé lid tento vstává tak zákonem svým každým, vysvětlí mi!“	84
Já díím: „Řež ona, která do krvava v Arbii tehdy zabarvila vodu, znít modlitbám těm v našem chrámě dává.“	87
Vzdychaje potrás hlavou: „Bez důvodu a sám jsem netáh na vás, bez příčiny jsem nešel s druhy působit vám škodu.	90
Ale já sám, když chtěl to každý jiný, jsem Florencii bránil přímý, smělý, by nestrhli ji ze msty v rozvaliny.“	93
„Ach, dojít míru vaše sémě chce-li, já prosil, „uzel rozvažte mi zase, jímž svázán teď je úsudek můj celý:	96
Vidíte, co se zběhne v příštím čase a co z nás živých netuší teď žádný, však s tím, co je, to u vás jinak má se.“	99
„Vidíme jako ten, kdo zrak má vadný, pravil, „a jen to vzdálenější vidí – tolik nám přeje tvůrce světovládny.	102
Však po přítomném marně zrak náš slídí, a není-li nám jinak zpráva dána, nezvíme vůbec, jak je u vás lidí.	105

I pochopíš, že zcela vyčerpána nám bude provždy paměť od hodiny, kdy budoucnosti uzavře se brána.“	108
Tu pravím, náhle vědom si své viny: „Řekněte tomu, který padl k zemi, že jeho syn je živ jak každý jiný.	111
Jen proto na dotaz jsem zůstal němý, mu povězte, že zaujat až k mdlobě já tím byl, co teď rozluštili jste mi.“	114
Tu zas už mistr můj mě volá k sobě. I ptám se ducha, vida, jak čas běží, aby mi řek, kdo ještě je s ním v hrobě.	117
On pravil: „Na tisíc nás tady leží. Bedřicha Druhého hrob onen chová, ten Kardinála. Všech bych vzpomněl stěží.“	120
Pak skryl se zas. Tu obrátil jsem znova své kroky k básníkovi, mysle stále na ona zřejmě nepřátelská slova.	123
On šel. A když tak kráčeli jsme dále, mne ptal se: „Jaká tě to svírá tíha?“ Já všechno mu pak zjevil nenadále.	126
„Ať od toho ti mysl neodbíhá, co proti sobě slyšels promlouvati, mně praviv, mudřec k výstraze prst zdvíhá.	129
„A v sladkém paprsku až budeš státi té, jejímuž vše vidoucímu oku nic neujde, tvou cestou poznat dá ti!“	132
Pak vlevo zase obrátil směr kroků. Z hradeb jsme vyšli, a tu ved nás náhlý svah stezkou k údolí, kol jehož boků	135
až vzhůru pachy odporné se táhly.	

ZPĚV JEDENÁCTÝ

- Na břehu útesů, jež čněly v kruhu,
tvořeny ze skal, jež se roztříštily,
jsme k trpitelům přišli horších druhů. **3**
- A tam, kde z hlubin propasti se lily
výš podél svahů puchy hnusné čpavé,
za víko rakve jsme se uchýlili, **6**
- jež v čele nápis měla v barvě žhavé:
PAPEŽE V SOBĚ CHOVÁM ANASTÁZE,
JENŽ FOTINEM BYL SVEDEN Z CESTY PRAVÉ. **9**
- „Jen zvolna smíme sestupovat z hráze,
aby si přivykl nezvyklý cich spíše
hroznému puchu a jej snášel snáze.“ **12**
- Tak mistr řek. Já připomněl mu tiše:
„Dbej, ať nám čas tak marně neubíhá!“
„Nuž povím o povaze této říše: **15**
- Synu, tam za skalou, jež se tu zdvíhá,
z tří kruhů utváří se v kalném vzduchu,
jak ta, z níž jdeme, stupňovitá rýha. **18**
- Je všechna plna zlořečených duchů.
Aby ten pohled nepřekvapil tebe,
slyš, jak a proč jsou sevřeni v tom puchu. **21**
- Cíl zloby, jakou nenávidí nebe,
je bezpráví, a jím se každý řídí,
kdo lstí či silou druhým vnutí sebe. **24**
- Však ježto lest je vlastní vinou lidí,
Bůh podvodníkům nejniž pykat velí,
co hříšníkům, jež nejvíc nenávidí. **27**
- Kruh první násilníkům určen celý.
Leč násilí že trojí bývá v zlobě,
kruh onen v menší pásma tři se dělí. **30**
- Lze proti Bohu, bližnímu či sobě
násilí páchat, na těle či jmění,
jak vysvětlím to ještě blíže tobě. **33**

Úkladná vražda, těžká ublížení, hřích na člověku; na majetku jeho pak žhářství, loupež, zhoubné pustošení.	36
Vrahy i ty, kdož dopustí se zlého, loupi a ničí, trestá v zvláštním shluku to prvé pásmo kruhu pekelného.	39
Vztáhne-li člověk proti sobě ruku či statku svému, v druhém pásmu pyká a bez ustání trpí hroznou mukou,	42
že samovolně života se zříká, rozmrhav hříšně svěřenou mu vlohu, a tam, kde měl by radovat se, vzlyká.	45
Pak násilí se činí proti Bohu, když v srdci rouhám se až do prokletí a zhrdám dobrem, jež mít z tvorstva mohu.	48
Nejmenší pásmo proto pod pečeti i Sodomu i Cahors uzavírá, kde popíraly tvůrce jeho děti.	51
Lsti, která hryže svědomí a týrá, se na tom dopouštíš, kdo je ti druhem, či na tom, od něhož ti není víra.	54
I zdá se mi, že v způsobu tom druhém se vraždí každá přirozená láska, a proto trestá se tu druhým kruhem	57
klam, pochlebnictví, faleš, lstivá sázka, hřích svatokupectví a šalba jiná – zloději, kuplíři a taká cháska.	60
A druhým způsobem se zapomíná vrozená láska s tou, jež se s ní spřádá a kterou důvěra se započiná.	63
V nejužším kruhu, v němž je pekla vláda, Dis ve středisku všehomíru trůní, kde na věky se trestá každá zrada.“	66
A já: „Řeč jasná to, a já si u ní vážím, že dobře, mistře, svět ten líčí i lid, jenž hříchy pyká v této tůni.	69

Však pověz: ti, jež vlny bahna ničí, děšť šlehá, vichr žene jako páru, a ti, kdo si tak spílají a křičí,	72
proč nejsou uvnitř v tomto městě žáru, když Bůh je na ně rozhněván? A ne-li, proč vydání jsou takovému zmaru?“	75
On odpověděl: „Proč duch tvůj, jinak bdělý, upadá v jakás poblouznění nová? Kam myšlenky tvé pustit by se chtěly?	78
Což nevzpomínáš si už na ta slova, jež v Etice tvé krásně vystihují tři sklony, k jakým nebe odpor chová?	81
Nemírnost, zloba, zvířecnost, jež bují. A nemírnost že boha nejmníh raní, též tresty nejmenší ji postihují.	84
Tu pravdu uvaž, správně myslí na ni a v duchu vzpomeň si, kdo oni byli, co nahoře jsou k hříchu odpykání.	87
Poznáš, čím od těch zde se odlišili, a proč, ač dokonali vinu svoji, v ně buší boží pomsta menší síly.“	90
„Slunce, jímž zakalený zrak se hojí, tak rád vždy slyším tvoje vysvětlení, že pochybnost i vědu uspokojí.	93
Tam vrať se na jediné okamžení, kde lichvu nazvals Boha potupením, já pravil mu, „a dej mi rozuzlení.“	96
„Filozofie správným pochopením tě poučí, a ne až naposledy, že příroda vždy vychází svým děním	99
z božího rozumu a jeho vědy. Kdo vážně do tvé Fyziky se vloží, hned v kapitolách prvních pozná tedy,	102
když vaše věda poznatky své množí, že jako žák má za svým mistrem spěti: Jeť věda vaše vnučkou vědy boží.	105

A tímto dvojím, máš-li na paměti, začátek Geneze, se člověk živí, a pomáhá si rod svůj udržeti.	108
Že jinak lichvář jde, už neudiví, když přírodou i vědou, jež z ní těží, pohrdá ve všem, jiných věcí chtivý.	111
Však pojďme dál, je třeba jít, čas běží: Už kmitají se Ryby nad obzory a nad Caurem Vůz nebeský už leží.	114
My musíme slézt po svahu té hory.“	

ZPĚV DVANÁCTÝ

Místa, kde sejít chtěli jsme z té stráně, i s tím, co v nich, tak hrůzyplné čněla, že závrať jala při pohledu na ně.	3
Jak onou troskou, která bokem sjela poblíže Tridentu až do Adiže buď sesutím, či že se země chvěla,	6
když z vrchu řítila se její tíže i s tříští skal až po břeh podemletý, že po té stráni vznikla cesta níže:	9
tak stezkou, po níž skály rozesety, nám slézat bylo v onen jícen dravý, nad jehož vrchem leží hanba Kréty,	12
počatá kdysi z nastražené krávy. Když spatřila nás, hryzat začala se jak někdo, kdo se uvnitř hněvem tráví.	15
Tu mudřec křikl na ni: „Myslíš zase, že je to kníže z athénského města, jenž na světě tě zabil v dávném čase?”	18
Pryč, stvůro! Toho nevede sem cesta, že navedla ho sestra tvá, však jde sem, by spravedlnost zhlédl, jež vás trestá.“	21
A jako býk, jenž utrhne se děsem, když zasažen už smrtící byl ranou, nemoha jít, jen zmítá sebou běsem,	24
takovou netvor skýtal podívanou. Tu mistr zvolal: „Spěchej bez průtahů! Dokud on zuří, snaž se slézti stranou!”	27
I pustili jsme se zas po tom svahu, kde kámen mnohý v náhlém uvolnění se svezl pro mé nohy novou váhu.	30
Já přemítal. On řek mi: „V zamyšlení snad uvažuješ o strži, již střeží ten netvor tam, jenž k utišení není.	33

Nuž věz, když do hlubin, kde peklo leží, já sestupoval poprvé, ta skála tu čněla ještě, podobna jsouc věži.	36
A takto ještě před příchodem stála toho, jenž sestoupil sem pro zajaté hořejších kruhů. Tehdy znenadála	39
pukaly rokle žalem vrchovaté, až zdálo se, že vesmír od základu pocítil lásku, jež už častokráte	42
prý proměnila ve změt světa vládu. A tehdy tíha této staré skály tady i jinde zřítíla se v pádu.	45
Však pohleď do údolí! Tam se valí proud krve, v němž se vaří všichni oni, kdož na svých bližních křivd se napáchali.“	48
O slepá chtivost, jež nás štve a honí a v žití krátkém dává hříšnou vzpruhu, však chystá lázeň takovou zde po ní!	51
Tu příkop široký jsem uzřel v kruhu, jenž obepínal obvod celé pláně, jak zvěděl jsem, když naslouchal jsem druhu,	54
a mezi ním a patou skalní stráně kentauri honili se ve své zbroji, jak světem k lovu nosili dřív zbraně.	57
Když uzřeli nás, stáli v nepokoji, však vystoupili k nám tři z toho shluku s šípy, jež z toulců vyňali jak k boji,	60
a jeden z dálky volal: „V jakou muku ze srázu strmého sem přicházíte? Hned povězte – a ne-li, střelím z luku!“	63
Můj mistr odpověděl mu: „To zvíte, až Chironovi dole povíme to – vždy unáhlen byls ve své vůli lité.“	66
Pak, mne se dotknuv, řekl: „Nessus je to, jenž láskou k Deianiře mřel pln síly, však sebou sám se pomstil paní této.	69

Ten uprostřed, jenž hlavu k hrudi chýlí, je Chiron, Achilla jenž vychovával, další je Folus, zlý a potměšilý.	72
Kol příkopu jich na tisíce stává, a duše střílejí, jež z krve více derou se, než jim vina právo dává.“	75
Tu spatřili jsme, k zvěři krácejíce, jak Chiron zdvihl šíp a vrubem hustý vous odhrnul si z čelisti a líce	78
a odkrytými velikými ústy své druhy upozornil: „Vidíte-li, že vzadu ten vším hne, nač nohy spustí?	81
Toho by údy mrtvých neuměly!“ A vůdce, jenž mu na hrud' sáhl čile, kde v jedno splývá svými dvěma těly,	84
mu odvětil: „Je živ a v plné síle. Mám ukázat mu dol váš, kde se stmívá, sem nutnost vede ho, ne kratochvíle.	87
Tamodtud, kde se aleluja zpívá, ta přišla, jež ten úřad svěřila mi. On není vrah a já ne duše lstivá.	90
Však pro mocnost, jež tudy necestami mé kroky vede, někoho k té pouti nám určí, ať co průvodce jde s námi	93
a ukáže, kde brodem proniknouti, a toho zde ať na svých zádech nese, neb není duch, by mohl vzduchem plouti.“	96
Tu Chiron, obrátiv se vpravo, hne se a praví Nessovi: „Jdi, veď a chraň je, až s jiným houfem někde střetnete se!“	99
V tom doprovodu šli jsme odhodlaně pobřežím toho krvavého vření, kde řvali paření, jak žár šel na ně.	102
Až po brvy tam jedni ponořeni, a velký kentaur řek: „To tyranové, již prolévají světem krev a plení;	105

prokleti trpí muky stále nové.	
Zde Alexandr, Dionysos dravý, jímž Sicílii nadešli zlí dnové.	108
To čelo tamhle, jež má vlas tak tmavý, je Ezzelin, to druhé, plavovlasé, Obizzo d'Este, kterého, chtiv slávy,	111
syn jeho zruďný ubil v dávném čase.“ Tu k básníku jsem pohlédl, jenž pravil: „On tobě první buď, já druhý zase!“	114
Kus cesty dál se kentaur pozastavil u lidu, který jenom po kraj chřtánu ve víru kvasícím tom trest svůj trávil,	117
a na stín jeden ukázal v tu stranu: „Ten v lůně božím do srdce, jež stále nad Temží ctí se, smrtelnou bod ránu.“	120
Pak jsem zas lidi z řeky viděl dále hlavou a také trupem vyčnívali. Z nich mnohého jsem poznal nenadále.	123
Vždy v proudu mělčím viděl jsem je státí, už krví jenom nohy oblévány. A přes příkop tam bylo se nám bráti.	126
„Tak jako vidíš, že proud krví hnaný se mělčím stává tady na okraji, tak věř,“ mně kentaur řek, „že z druhé strany	129
ta bahna opět větší hloubku mají, až v kruhu zpět se zase s proudem spojí, kde tyranové v mukách děsných lkají	132
a spravedlnost boží tresty strojí i pro Attilu, jenž byl bičem světa, i pro Pyrrha a Sexta; dále stojí,	135
jichž trestu nepočítají se léta, ti dva, co silnic postrachem kdys byli – Rinier Pazzo, Rinier z Cometa.“	138
A pak zas brodem zpět se dal v tu chvíli.	